

ZONDAG 26 FEBRUARI 2023
- 1^e zondag van de Veertigdagentijd -
“Invocabit” Roept Hij mij aan, ik zal hem antwoorden (Ps.91,15)
Voorganger: ds. Pieter Lootsma
Ouderling: Emilie Schreuder
Organist: Geerten van de Wetering
Zondagskind: Willem
m.m.v.
Residentie Bachorkest
Residentie Bachkoor
Titia van Heyst, sopraan
Marcel Jorquera Vinyals, altus
Bernard Loonen, tenor
Dirigent - Jos Vermunt

In deze dienst zal klinken de cantate ‘Du wahrer Gott und Davids Sohn’ (BWV 23) van J.S.Bach

Bij de kinderdienst:

Wie is hij toch? Wat denken de mensen om Jezus heen? En wat is waar, welke waarheid ontdekken we over Jezus? Deze vragen staan, de weken tot aan Pasen, centraal in de kinderdienst.

Marcus vertelt dat de mensen beseffen dat wat Jezus zegt en doet heel bijzonder is. Maar het roept bij hen vooral enorme verbazing op. Want Jezus is toch één van hen? Hij is bij hen opgegroeid. Hij is toch gewoon die timmerman uit hun stad? Hun grote verbazing leidt tot ongelooft.

Bij de orgelmuziek

Bachs Preludium in c-klein (BWV 546) vertoont opvallende overeenkomsten met het eerste deel uit cantate BWV 23, die later in de dienst klinkt. Niet alleen de toonsoort (c-klein) komt overeen, maar ook het gebruik van *Seufzer* (zuchtende) motieven en de contrasterende triolenfiguren die de muziek beweging geven. Zowel preludium als openingsdeel van de cantate hebben een klaaglijke sfeer en zijn daarmee een toepasselijk begin van de veertigdagentijd. Aan het slot van de dienst klinkt een bewerking van Bach over het koraal *O Lamm Gottes, unschuldig*. Dit lied van Decius werd in 1531, na de reformatie, aanvankelijk gepubliceerd als Duitse versie van het Latijnse *Agnus Dei*. Uiteindelijk zou Luthers lied *Christe, du Lamm Gottes* als Duitse versie van het *Agnus Dei* gaan gelden. Dit lied gebruikt Bach als slotkoraal in cantate BWV 23. *O Lamm Gottes, unschuldig* bleef niettemin een veel gezongen lied, Bach gebruikt het o.a. in het openingskoor van de *Matthäus-Passion*.

In de Apostelkapel staat een kaarsentafel. U kunt daar een kaars aansteken voor iets wat u bezig houdt, of voor iemand die in uw gedachten leeft. Bij de ingang zijn knielkussens beschikbaar.

Voor en na de dienst is er gelegenheid boeken te lenen bij de bibliotheektafel in de Wandelruimte. Er zijn weer veel nieuwe en interessante boeken toegevoegd aan de collectie. U bent van harte welkom om te komen kijken en (gratis) te lenen!

Wilt u zo vriendelijk zijn het geluid van uw mobiele telefoon uit te zetten.

ORGELSPEL
Praeludium c-moll (BWV 546)

J.S. Bach
(1685 - 1750)

BEGROETING

-de kaarsen worden aangestoken-

STILTE

BEMOEDIGING

V: Onze hulp is in de naam van de Heer,
G: die hemel en aarde gemaakt heeft,
V: die trouw houdt tot in eeuwigheid,
G: en niet laat varen de werken van zijn handen.

-gemeente gaat staan-

INTROÏTUS: LB 51: 5 en 7

Tekst: Jan Willem Schulte Nordholt en Jan Wit
Melodie: Genève 1551

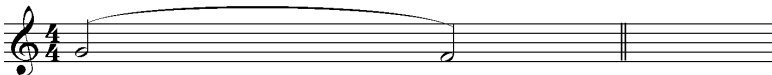
-gemeente knielt of gaat zitten-

GEBED OM ONTFERMING

Na het "...zo bidden wij U" van de voorganger antwoordt de gemeente met:

Heer ont-ferm u, Chris - tus ont-ferm u, Heer ont -
V.: God schenke ons 'vergeving, bevrijding, vertrouwen en hernieuwde toewijding,
door Jezus Christus, onze Heer.

G: A - - - men. **-gemeente blijft zitten-**

LIED VAN ONTFERMING: LB 413: 2 en 3

Tekst: Ignaz Franz – 'Grosser Gott, wir loben dich', naar het Te Deum
Melodie: Duitsland, einde 18e eeuw
Vertaling: Helène Swarth; gewijzigd door Hendrik Anthonie van Bakel

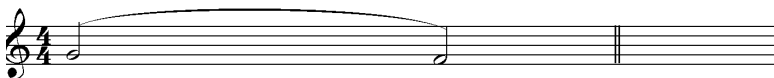
-de kinderen gaan naar hun eigen ruimte-

GEBEDSGROET

V: De Heer zij met U
G: Ook met u zij de Heer

GEBED

V. .... door Jezus Christus onze Heer

G: A - - - - - men.

SCHRIFTLEZING: Lucas 18: 35 - 42

LIED: LB 756: 1, 2, 4 en 5

Tekst: Lewis Henley – ‘Thy kingdom come, o God’

Melodie: Leighton George Hayne

Vertaling: Willem Barnard

PREEK

CANTATE BWV 23 van J,S,Bach ‘Du wahrer Gott und Davids Sohn’

Aria (Duet S, A)

Du wahrer Gott und Davids Sohn,
der du von Ewigkeit in der Entfernung schon,
mein Herzeleid und meine Leibespein
umständlich angesehen,
erbarm dich mein!

Und laß durch deine Wunderhand,
die so viel Böses abgewandt,
mir gleichfalls Hülff und Trost geschehen!

Recitatief (T) en Koraal

Ach! gehe nicht vorüber,
du, aller Menschen Heil,
bist ja erschienen, die Kranken und nicht die
Gesunden zu bedienen.
Drum nehm ich ebenfalls an deiner Allmacht
teil; ich sehe dich auf diesen Wegen,
worauf man mich hat wollen legen,
auch in der Blindheit an.

Ich fasse mich und lasse dich
niet ohne deinen Segen.

*O, ware God en zoon van David,
die altijd al van verre aandachtig
naar het leed van mijn hart
en de pijn van mijn lichaam hebt gekeken,
ontferm u over mij!*

*En laat uw wonderhand,
die zoveel kwaad heeft afgewend,
ook mij hulp en troost schenken!*

*Ach, loop niet voorbij,
u, het heil van alle mensen,
bent immers verschenen
om de zieken en niet de gezonden te
bedienen. Daarom deel ik ook in uw
almacht; ik kan u zien op deze wegen
waarop men mij heeft neergelegd,
ook al ben ik blind.*

*Ik word kalm en laat u
niet gaan zonder uw zegen.*

Koor

Aller Augen warten, Herr,
du allmächtger Gott, auf dich,
und die meinen sonderlich.
Gib denselben Kraft und Licht,
laß sie nicht immerdar in Finsternissen.
Künftig soll dein Wink allein
der geliebte Mittelpunkt
aller ihrer Werke sein,
bis du sie einst durch den Tod
wiederum gedenkst zu schließen.

**Christe, du Lamm Gottes,
der du trägtst die Sünd der Welt,
erbarm dich unser!**
**Christe, du Lamm Gottes,
der du trägtst die Sünd der Welt,
erbarm dich unser!**
**Christe, du Lamm Gottes,
der du trägtst die Sünd der Welt,
gib uns dein' Frieden! Amen.**

*De ogen van iedereen, Heer,
almachtige God, wachten op u,
en vooral die van mij.
Geef ze kracht en licht,
laat ze niet voor altijd blind zijn.
Voortaan zal alleen een wenk van u
het geliefde middelpunt zijn
van alles wat ze doen,
totdat u ze eens door de dood
weer wilt sluiten.*

Koraal

*Christus, lam van God,
die de zonden van de wereld draagt,
ontferm u over ons!*
*Christus, lam van God,
die de zonden van de wereld draagt,
ontferm u over ons!*
*Christus, lam van God,
die de zonden van de wereld draagt,
geef ons uw vrede! Amen.*

GEBEDSINTENTIES

-gemeente knielt of blijft zitten-

GEBEDEN - STIL GEBED - GEBED DES HEREN

Onze Vader die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd,
Uw koninkrijk kome,
Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van den boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

INZAMELING VAN DE GAVEN ONDER ORGELSPEL

De eerste collecte (rode zak) wordt gebruikt om de kosten voor pastoraat en eredienst te betalen. Hieronder vallen met name het gebruik van het kerkgebouw, traktementen en salarissen, kerkelijk bureau en communicatie.

Rekening Kloosterkerk: NL29 INGB 0000 0585 71 o.v.v. pastoraat

De tweede collecte (groene zak)

De collecte van de Diaconie is opnieuw bestemd voor de slachtoffers van de ramp die is gebeurd in Syrië en Turkije. Hoewel het epicentrum van de beving in Turkije lag, verwacht men dat de vraag in Syrië naar noodhulp op de korte en middellange termijn groter zal zijn dan in Turkije. In Syrië komt deze ramp bovenop meerdere crises in de getroffen regio; de burgeroorlog veroorzaakt er nog steeds slachtoffers en miljoenen vluchtelingen en door de sancties is de hulp aan de bevolking beperkt. De collecte van 12 februari 2023 in de Kloosterkerk voor dit doel bracht meer dan € 7000.- op. Er is veel nodig. De Centrale Diaconie van Den Haag verdubbelt de opbrengst van de collecte.

Rekening Stichting Diaconie Kloosterkerk NL89 INGB 0002 8471 14

De uitgangscollecte (paarse zak)

Deze is bestemd voor de stichting Cantatediensten Kloosterkerk. In het weekend van 24 en 25 september vierden we het 60-jarige jubileum van de Stichting Cantatediensten. Wij streven ernaar om deze mooie traditie nog vele jaren voort te zetten: muziek op hoog niveau met professionele musici. Daarbij is uw financiële bijdrage om deze diensten in stand te houden noodzakelijk.

Wij hopen dat u ons enthousiast wilt blijven steunen en wijzen u graag op de QR-code waarmee u een gift kunt doen. Het richtbedrag is €10 per persoon, maar ieder bedrag is welkom. U kunt uw bijdrage ook overmaken naar rekeningnummer NL60 INGB 0001 9913 20 t.n.v. Stichting Cantatediensten Kloosterkerk.

U helpt de bijdragen eenvoudig in de administratie te verwerken als u de QR-code (staat ook in de liturgie) gebruikt of bij de overmaking duidelijk vermeldt om welke collecte het gaat. Wij vragen u uw telefoon op stil te zetten bij het overmaken van uw digitale bijdrage.

-de kinderen komen terug in de kerk-

-gemeente gaat staan-

SLOTLIED LB 909: 1 en 2

Tekst: Samuel Rodigast – ‘Was Gott tut, das ist wohlgetan’

Melodie: Severus Gastorius/Nürnberg 1690

Vertaling: Jan Wit, naar Petronella Moens

ZEGEN

ORGELSPEL

O Lamm Gottes, unschuldig (BWV 618)

J.S. Bach

Uit: Orgelbüchlein

Na de zegen kan wie naar het orgelspel wil luisteren weer plaatsnemen. Als u liever naar de wandelruimte of naar buiten gaat, houdt u dan rekening met het luisterplezier van de anderen? En na afloop van de dienst bent u van harte uitgenodigd om een kopje koffie of thee te drinken in de Wandelruimte. Voor de kinderen is er limonade en natuurlijk is er ook water.

De complete dienst kunt u onbeperkt terugkijken via het YouTube kanaal van de Stichting Kloosterkerk ([youtube.com/@Kloosterkerk-Den Haag](https://www.youtube.com/@Kloosterkerk-Den%20Haag)). Of beluister en desgewenst download de dienst via www.kerkomroep.nl.

TOELICHTING BIJ CANTATE BWV 23 van J.S.Bach 'Du wahrer Gott und Davids Sohn'

“Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij” komt uit de mond van de blinde die Jezus aanspreekt als Hij op weg is naar Jericho (Lucas 18: 38).

Het openingsdeel van de cantate is voor twee hobo's, continuo en sopraan- en altsolo. In een langzaam, gedragen tempo (Bach schrijft 'molto adagio') ontstaat een indrukwekkend muziekstuk, waarin de woorden 'Herzeleid', door stijgende halvetoons-afstanden (chromatiek) en 'erbarm dich mein' door dalende halvetoons-afstanden treffend verklankt worden.

In het door het orkest begeleide tenorrecitatief, wordt door de orkestbovenstem (eerste violen en hobo) de eerste strofe van het koraal 'Christe, du Lamm Gottes' gespeeld. Deel 3 voor koor en orkest is een bijna wereldlijke dansmuziek in 3-kwartsmaat. De terugkerende koordelen worden afgewisseld met een duet van tenoren en bassen (coupletten).

De stijgende melodie op de tekst 'aller Augen warten, Herr, du allemächtger Gott' laat de luisteraar bijna vanzelf de ogen opslaan naar de allerhoogste. In de instrumentale baslijn is het begin van het ook in deel twee aangehaalde koraal herkenbaar.

Een uitgebreid koraal sluit de cantate af: de koorblokken worden afgewisseld met zelfstandige instrumentale tussenspelen. De sfeer die dit koraal uitstraalt geeft al een aankondiging weer van de komende lijdensstijd, zoals ook in het Lucas verhaal het lijden van Jezus voorspeld wordt.

In de uitvoering van de Johannes Passion die Bach gaf op goede vrijdag in 1725, klonk dit koraal als slotkoraal. Later heeft hij dit koraal vervangen.

In de cantate van vandaag heeft het echter zijn plek behouden.

Digitale collecte m.b.v. QR-code: **Stichting Cantatediensten Kloosterkerk** U kunt de QR-code alleen gebruiken als u een ING rekening heeft. Scan de QR-code met uw ING bankieren app. Heeft u geen ING-rekening verzoeken wij u gebruik te maken van een Bankoverschrijving

Zondag 26 maart 2023 10.30u
‘Wie schön leuchtet der Morgenstern’ (BWV 1)
Voorganger: ds. Rienk Lanooy

m.m.v.

Residentie Kamerkoor
Residentie Bachorkest
Lauren Armishaw, sopraan
William Knight, tenor
Hidde Kleijkamp, bas
Dirigent: Jos Vermunt

Vastengroep

Vasten in de tijd voor Pasen is een oude traditie. Veel mensen weten uit ervaring dat het zinvol is om in deze periode bewust(er) om te gaan met zaken als voedsel, tijd, gebed en aandacht. Zo kom je – voor even – los van je routine en gewoonten. Op een aantal woensdagavonden in de tijd voor Pasen lezen de deelnemers aan de vastengroep een bijbelgedeelte of een andere tekst ter bezinning die bij deze periode past. De bijeenkomsten worden afgesloten met een kort avondgebed. Begeleiding: ds. Jan Tom Schneider en ds. Rienk Lanooy.

Data: woensdagen 22 februari, 8 en 22 maart en 5 april van 19.15-20.15 uur - aanmelden is niet nodig.

Voed de Voedselbank!

Vul de kratten met houdbaar, droog voedsel: rijst, pasta, meel, groente in pot en blik of toiletartikelen! Iedere donatie is welkom.

Door de hoge energieprijzen moeten bedrijven op dit moment zelf zuinig aan doen. Er blijven minder restpartijen over. Daardoor wordt het distributiecentrum van de voedselbank Haaglanden in Wateringen steeds leger. Tegelijkertijd neemt de armoede toe en melden zich elke dag nieuwe klanten aan bij de voedselbank. Doet u mee? De Voedselbank Haaglanden heeft op moment meer dan 2300 leden in Den Haag, Rijswijk en Zoetermeer.

De kratten staan iedere (zon)dag onder de tafel bij de uitgang, met het rode kleed en de liturgie! Met veel dank namens de leden van de Voedselbank.

Gemeentemaaltijd 14 maart 'Samen eten, samen delen'

Verdrietig hebben we kennis genomen van de aardbevingen in Syrië/Turkije. We willen daarom op 14 maart doel en opbrengsten van deze gemeentemaaltijd bestemmen voor de slachtoffers van deze grote ramp ten gevolge van de zeer sterke aardbeving en dan met name via Kerk-in-Actie 'Noodhulp aardbeving Syrië'. De inloop is vanaf 18.00 uur en om 18.30 is de maaltijd. De kosten voor de maaltijd zijn 15,00 euro per persoon of zoveel meer als u kunt missen voor dit goede en zo noodzakelijke doel. De diaconie zal de opbrengst van de maaltijd verdubbelen. Opgave kan via: diaconie@kloosterkerk.nl of na de dienst bij de infotafel. Als u al wilt gireren: NL 89 INGB 0002 8471 14 t.n.v. St. Diaconie Kloosterkerk, onder vermelding van 'gemeentemaaltijd'. De maaltijd heeft zo een tweeledig doel: we ontmoeten elkaar tijdens de maaltijd en we steunen met onze bijdrage onze medemens in nood. We hopen van harte dat u in groten getale zult komen! Met een hartelijke groet, mede namens de leden van de voorbereidingsgroep, de diakenen van de Kloosterkerk

Samen tegen armoede

Deze veertigdagentijd staat het thema "Samen tegen armoede" centraal. Naast collectes die gericht zijn op armoedebestrijding organiseert de diaconie een aantal ontmoetingen in Den Haag. Als eerste schuiven we op **woensdag 8 maart** om 17.30 uur aan bij de buurtmaaltijd in het **buurt-en-kerkhuis Shalom**. Rond de maaltijd zal Heleen Joziassie vertellen over haar ervaringen in de buurt en het werk dat STEK hier doet. Voor meer informatie en opgave (**uiterlijk 3 maart**): m.wagenaar@kloosterkerk.nl of de intekenlijst op de informatietafel.

Voorafgaand van **14.30-16.30 uur** vind - ook in de Shalomkerk- een **Internationale Vrouweviering** "Vrijheid in Veiligheid" plaats. Sprekers, optredens en muziek door vrouwen van verschillende nationaliteiten uit deze buurt. Alle vrouwen uit de Kloosterkerk zijn hier ook voor uitgenodigd. Opgave kan op dezelfde manier als de maaltijd.

Leven op de grens: over het omgaan met overgangen in het menselijk bestaan.

Herken je je erin dat het bestaan plotseling kan worden opgeschud? Soms door een gebeurtenis of verandering, soms klopt het gewoon niet meer zoals het altijd is geweest. Het vertrouwde past niet meer, het zorgvuldig opgebouwde vertoont ineens barsten en eerdere vanzelfsprekendheden geven geen voldoening meer. Je leven in de oude context past niet langer bij wie je op dit moment wilt zijn. Maar tegelijk heb je geen idee wat het leven nog gaat bieden en of er iets kan veranderen, en dat maakt onzeker.

We kunnen constateren dat ons leven niet maakbaar is, anders dan eerder wel gedacht werd. Maar wat kunnen we dan wel, in deze -hopelijk- tussenfase? We bungelen, voor onbepaalde tijd, tussen twee werelden, in een soort niemandsland, op de grens. Hoe moet dat verder gaan? Waar is houvast? Wat ben ik, wie ben ik?

Gedurende drie avonden verkennen we dat 'leven ergens tussenin' en vragen ons af hoe die werelden er voor ieder persoonlijk uit zien. We kijken er naar wat er met onze identiteit aan het gebeuren is en hoe we verder kunnen. En we doen een beroep op de literatuur.

Carl Gustav Jung beschreef een soortgelijke crisis, maar dan van de mens van zijn tijd (rond 1930), en zag hem als staand met zijn rug naar de geschiedenis, kijkend naar een grote leegte, die veel spirituele potentie heeft. Frits de Lange formuleerde het Zelf niet als een vastomlijnd wezen op een eigen eiland, maar als continu 'in beweging'. Het Zelf dat niet gevangen is in een rol, maar vaak opgaand in het Zelf van een ander, van degene die hij, zij onderweg ontmoet: het Zelf in 'exil'. De laatste avond laten we een pelgrim aan het woord, die we zouden kunnen beschouwen als de mens die, tussen werelden in, open probeert te staan voor wat de dag zal bieden, bewust levend op afstand van dagelijkse patronen. Begeleiding: ds. Rienk Lanooy (lanooy@kloosterkerk.nl) en ds. Jan Tom Schneider (schneider@kloosterkerk.nl).

Data en tijdstip: donderdagen 23 februari en 9 en 23 maart, van 20.15 tot 22.00 uur. Voor nadere informatie en opgave kunt u bij de predikanten terecht.

Met deze QR-code wordt uw gave verdeeld als volgt:

30% pastoraat en eredienst - 50% diaconie - 20% onderhoud van de Kloosterkerk:

Scan de QR-code met de camera (app) van uw mobiele telefoon.

Klik dan op de link die u in beeld krijgt en kies de bank waarmee u geld overmaakt.

Let op: maak geen gebruik van uw bank-app om de QR-code te scannen. Deze QR-code werkt dan alleen bij de ING.

Wilt u specifiek bijdragen aan één van de collecten, maakt u dan het bedrag apart over op één van de genoemde bankrekeningen o.v.v. de betreffende collecte.

AGENDA:

woensdag 1 maart	10.15u	Ochtendbijbelgroep
	12.45u	Pauzeconcert: Jasperina Verheij (mezzosopraan), Willem van den Dool (piano)
	18.15u	Open Tafel
zondag 5 maart	10.00u	ds. Jan Tom Schneider, m.m.v. het Kloosterkerkkor o.l.v. Daniël Rouwkema

Spreekt de sfeer in de Kloosterkerk u aan?

Wilt u meer weten over diensten en activiteiten?

Dan kunt u zich wenden tot de leden van de informatiecommissie, die voor en na de dienst aanwezig zijn bij de informatietafel in de wandelruimte, of onderstaand formulier invullen en afgeven bij de informatietafel.

De heer/mevrouw .....

adres .....

postcode en woonplaats .....

telefoon .....

e-mail adres .....

- wil graag lid worden van de Kloosterkerkgemeente
- wil graag een gesprek hebben met een van de predikanten of contactpersonen uit de gemeente
- wil zich graag abonneren op de Nieuwsbrief van de Kloosterkerk (digitale versie gratis, papieren versie € 36.- per jaar)
aanmelden via: leden@kloosterkerk.nl of
kerk.bureau@kloosterkerk.nl

Wij nemen dan zo spoedig mogelijk contact met u op.

Ook kunt u informatie vinden op onze website: www.kloosterkerk.nl